

1. Jonge kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong

Inleiding

Lang niet elke pientere kleuter laat zich eenvoudig herkennen als een kind met een ontwikkelingsvoorsprong. Dat wordt onder andere veroorzaakt door het feit dat kleuters (en zij niet alleen!) snel de neiging hebben om zich aan de groep aan te passen. Ze zoeken niet die uitdaging, niet die activiteiten waar ze eigenlijk behoefte aan hebben.

Waar het in uw begeleiding van kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong op aankomt, is dat u zo vroeg mogelijk deze kinderen herkent (signalering). De signaleringsgegevens vertaalt u vervolgens in behoeften van het kind en daar probeert u dan zo goed mogelijk op in te spelen.

De signaleringsgegevens hebben betrekking op leereigenschappen, persoonskenmerken, basis- en ontwikkelingsgegevens van 9 ontwikkelingsgebieden¹. Onder behoeften van het kind verstaan we wat het kind nodig heeft om zich goed te blijven ontwikkelen, dat wil zeggen overeenkomstig zijn mogelijkheden.



Een tijdige herkenning van de kleuter met een ontwikkelingsvoorsprong is juist daarom ook belangrijk omdat op die manier het fenomeen van onderpresteren in een vroeg stadium kan worden onderkend. Contact met de ouders en de pedagogische medewerkers van de kindercentra is daarom essentieel. Zij kunnen u veel vertellen over de ontwikkeling van het kind in de voorafgaande jaren.

In dit hoofdstuk leest u achtereenvolgens meer over: het begrip ontwikkelingsvoorsprong, de herkenning van signalen, behoeften van kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong en hoe u kunt inspelen op de behoeften van deze kinderen.

Ontwikkelingsvoorsprong: alles is meer

Binnen de wetenschappelijke benadering wordt het IQ, in combinatie met didactische gegevens, als een belangrijke graadmeter beschouwd van de intellectuele capaciteiten. Gegevens over taakgerichtheid, creativiteit vormen daarbij extra ondersteunende informatie.

In geval van jonge kinderen schuilt in deze benadering een probleem. Testen op jonge leeftijd zegt nog niet zoveel, pas rond 6-jarige leeftijd is dit beter mogelijk. Bovendien zijn van kinderen van vier jaar geen didactische gegevens (schoolprestaties) beschikbaar.

Kinderen zijn echter niet plotseling op 6- of 7-jarige leeftijd (hoog)begaafd. Tevoren ontwikkelen zij zich door de mogelijkheden, die zij bij hun geboorte meekrijgen, al anders en sneller dan hun leeftijdgenootjes. Typend daarbij is dat ze die voorsprong ook steeds verder uitbouwen, als ze tenminste van hun omgeving (ouders en leraar en andere volwassenen) de juiste stimulering krijgen.



¹ In *Compact & Fijk* wordt uitgegaan van het KUK! Observatieregistratiemodel voor groep 1 en 2 en groep 3 en 4.